

*En rapport om de viktigaste
frågorna för svenska företagare
– nu och framöver.*

Företagarens vardag 2016

5 av 10

Hälften av landets småföretagare uppger att de kommer rekrytera de kommande tolv månaderna.

2 av 3

En tydlig majoritet, 66 procent, av landets småföretagare har rekryterat det gångna året. Arbetslösheten i Sverige har sakta sjunkit och småföretagen ser med tillförsikt på framtiden. 43 procent ser positivt eller mycket positivt på konjunkturutvecklingen.

3 av 10

En tredjedel uppger att det är svårt att hitta arbetskraft med rätt kompetens. Det är en fördubbling jämfört med föregående år och matchningsproblematiken på arbetsmarknaden betonas ytterligare i årets upplaga av Företagarens vardag.

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	4
Landets småföretagare i rekryteringstagen	5
Högt rekryteringsbehov bland småföretagare	8
Tillgång på finansiering	11
Företagarnas önskelista	13
Politik och omvärld	14
Digitalisering, det nya svarta	16
Att vara företagare	18

Svarsunderlaget för rapporten uppgår till 1 000 intervjuer med vd, vice vd, ägare eller delägare på småföretag med 2-50 anställda. Intervjuerna är genomförda under perioden 15 augusti – 16 september, 2016. Urvalet är slumpmässigt genererat och representativt för riket.

Totalt görs 12 kontaktförsök och deltagarfrekvensen uppgår till 29 procent. Felmarginalen beräknas vara mellan plus/minus 2,5-3,2 procentenheter vid 1 000 intervjuer.

Inledning

Tre kvartal in på 2016 kan vi konstatera att vi lägger ytterligare ett händelserikt år bakom oss. Den globala tillväxten är fortfarande svag och risken för bakslag är överhängande. De historiskt låga räntorna, både utomlands och i synnerhet Sverige, är ett symptom på underliggande problem i ekonomin.

Under sommaren såg vi ett exempel på bakslag efter folkomröstningen i Storbritannien som slutade i det (o)väntade resultatet Brexit. Även om den långsiktiga effekten av Brexit kanske inte blir så stor på den globala tillväxten så ser det ut som att perioden med låga och negativa räntor i Europa kan bli än mer utdragen. För svensk räkning befinner vi oss just nu i ett läge där inhemsk ekonomi ser ut att må bra med relativt hög tillväxt och sjunkande arbetslöshet. I årets rapport har vi även frågat svenska småföretag hur de påverkats av Brexit och glädjande nog har en majoritet av dem svarat att de inte påverkas i någon större omfattning. I Sverige har hög skuldsättning, bostadsbrist och antalet nyanlända varit några tongivande teman under 2016.

Andelen företag som uppger att det är svårt att hitta rätt kompetens har fördubblas jämfört med förra året. Många svenska småföretag går på högvarv just nu och konkurrensen om kvalificerad arbetskraft med rätt kompetens har hårdnat väsentligt. Ungefär hälften av småföretagen uppger att det är viktigt att anställa nyanlända men många företagare upplever att de varken har kompetens eller kontakter att göra det. Det tar alldeles för lång tid att få uppehållstillstånd och utbildningsinsatserna när det gäller språk och vidareutbildning för att få nyanlända ut på arbetsmarknaden upplevs som ineffektiva.

Den relativt höga graden av osäkerhet har bidragit till ett ökat behov av rådgivning och vi har sett en ökad aktivitet bland våra kunder som vill förbereda sig för nästa fas i konjunkturcykeln. Vissa vill växa och ta marknadsandelar medan andra kunder vill effektivisera för att bli mer konkurrenskraftiga. Samtidigt bidrar digitaliseringen till förändrade kundbeteenden som många måste förhålla sig till. I årets rapport bekräftar svenska småföretag vikten av en bra kontakt med sin revisor eller redovisningskonsult. Fyra av tio vänder sig nämligen till oss för att diskutera viktiga ekonomiska frågor som rör det egna företaget. Det är långt fler än de som vänder sig till exempelvis styrelsen eller banken.

En stor del av PwC:s kunder består av små och medelstora företag vars verksamhet vi hjälper till att driva och utveckla. Företagarens vardag belyser många av dom frågor som småföretag i Sverige tycker är viktiga och vi vill med rapporten lyfta fram Sveriges småföretag som riktiga företagshjältar och bidra till ett ännu bättre företagsklimat.

Trevlig läsning!

Magnus Eriksson
Ansvarig för små och medelstora företag, PwC

Sammanfattning

Sverige befinner sig i en högkonjunktur även om tillväxten mattats av något de senaste kvartalen. Jämfört med många andra ekonomier i väst är det en närmast unik position.

Årets upplaga av Företagarens Vardag visar att rekryteringsbehovet bland landets småföretagare är fortsatt högt. Svenska småföretag har i hög grad bidragit till minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning. Närmare hälften av svenska småföretag uppger att de ska rekrytera det närmaste året och ungefär lika många planerar att expandera verksamheten. Fyra av tio småföretagare ser positivt eller mycket positivt på konjunkturutvecklingen de närmaste tre åren.

Men efterfrågan på arbetskraft innebär ändå en del utmaningar för småföretagarsverige och andelen som uppger att man har svårt att hitta rätt kompetens dubblas jämfört med förra årets mätning.

Lågt politikerförtroende kvarstår

Småföretagens låga förtroende för den sittande regeringen kvarstår även om det skett en tydlig förbättring jämfört med förra årets rapport. Löfvens regering förbättrar betyget både på riksnivå och kommunal nivå men förtroendet är alltså lågt. Sittande regering har två år på sig att åtgärda förtroendekrisen innan det blir dags för nästa val.

Bostadsbristen

Bostadsbristen har varit ett återkommande tema de senaste åren och under 2016 gav sig ett antal högprofilerade bolag in i debatten. Vi kan konstatera att majoriteten av småföretagen i vår rapport inte ser bostadsbristen som något större hinder för rekryteringar. Vi ser att företagen i Stockholm, Göteborg och Malmö eventuellt upplever detta som ett större problem jämfört med mindre städer men avvikelserna är inte enormt stora. Men trots allt så upplever 15 procent av

svenska småföretag bostadsbristen som ett problem och det är i sig kostsamt nog. Situation får inte förvärras och här måste politiker över blockgränserna arbeta tillsammans för att hitta en lösning på bostadsproblematiken.

God tillgång på finansiering

I årets upplaga av Företagarens Vardag har vi för första gången frågat hur landets småföretagare upplever tillgången på finansiering. Många gånger får man uppfattningen om att bankerna ofta är väldigt restriktiva i sin kreditgivning. Men det verkar som om behovet av bankfinansiering bland småföretagen är ganska lågt och en majoritet har inte ens varit på banken och ansökt om kredit de senaste tolv månaderna. Endast 1 av 10 har fått avslag på kreditansökan det senaste året.

Högt rekryteringsbehov bland småföretagare

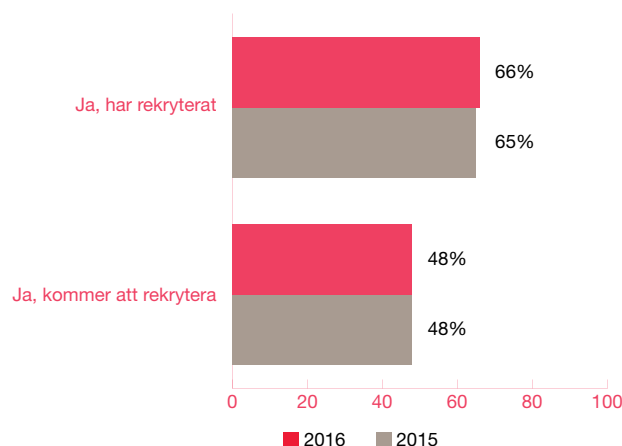
Rekryteringstakten bland landets småföretag är fortsatt relativt hög och arbetslösheten i Sverige har sjunkit ytterligare sedan förra årets rapport. Enligt Konjunkturinstitutet (KI) går svensk ekonomi in i en högkonjunktur med investeringar på hög nivå som bidrar till stark sysselsättning och minskad arbetslöshet. Enligt KI ökar BNP med över tre procent i år och det syns i årets upplaga av Företagarens Vardag.

Sedan förra mätperioden har arbetslösheten i Sverige sjunkit med nästan en hel procentenhet och är nu nere i 6,7 procent. Enligt KI:s beräkningar väntas arbetslösheten gå ner ytterligare även 2017.

”Arbetslösheten i Sverige har sjunkit med nästan en hel procentenhet.”

Rekryteringstakten ligger fortfarande relativt högt och närmare sju av tio företagare (66 procent) anger att de har rekryterat de senaste tolv månaderna. Nästan hälften (48 procent) anger att de kommer rekrytera de kommande tolv månaderna.

1. Har ni rekryterat personal de senaste 12 månaderna eller kommer ni rekrytera personal under de kommande 12 månaderna?

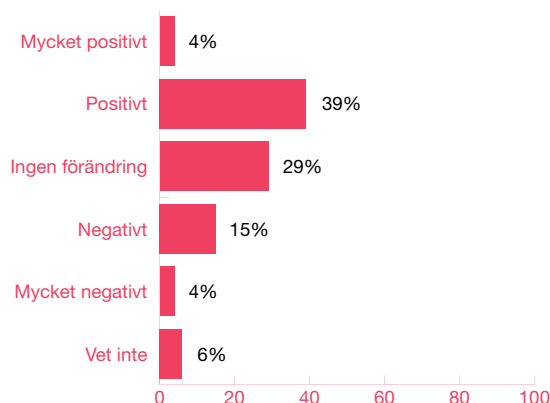
Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

”Rekrytering- och expansionstakt ligger fortfarande relativt högt.”

Tillväxten ser ut att vara fortsatt god och ligger kvar på ungefär samma nivå som förra året. Ungefär hälften av företagarna (49 procent) har expanderat verksamheten de senaste tolv månaderna och något fler (53 procent) anger att de planerar expansion de kommande tolv månaderna.

Ungefär fyra av tio företagare ser positivt eller mycket positivt på konjunkturutvecklingen de närmaste tre åren medan två av tio svarar negativt eller mycket negativt på samma fråga. Med andra ord är stämningen bland småföretagare väldigt optimistisk.

2. Hur bedömer du att konjunkturutvecklingen för svensk ekonomi kommer att utvecklas de närmaste tre åren?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

Matchningsproblem på arbetsmarknaden

Andelen företagare som inte upplever hinder som fått dem att avstå från att rekrytera personal sjunker tydligt jämfört med förra årets rapport, från 56 till 43 procent. Förklaringen hittas främst i att många företagare anger att det är svårt att hitta rätt kompetens på arbetsmarknaden. Här har det skett en fördubbling till 30 procent jämfört med förra årets mätning. Malmö är den region i rapporten där företagare i högst utsträckning svarat att de inte upplever några hinder för att rekrytera.

Matchningsproblematiken på arbetsmarknaden, där arbetsgivare och arbetstagare, har svårt att finna varandra utgör ett allvarligt tillväxthinder. En femtedel (20 procent) av småföretagarna anser även att arbetskraft med rätt kompetens är för dyr. Önskemål om lägre arbetsgivaravgifter kan vara en delförklaring men eftersom många också upplever att

det är svårt att hitta rätt arbetskraft med rätt kompetens kan man även anta att tillhörande utbildningsinsatser och höga löneanspråk vid rekryteringar också kan ligga till grund som förklaring till varför man anger att det är dyrt att rekrytera. Här ligger ett stort ansvar på utbildningssystemet som på ett bättre sätt bör tillgoda efterfrågan på arbetsmarknaden.

Sverige är ett till ytan stort och glest befolkat land. Därför behövs fortsatta infrastruktursatsningar för att göra arbetskraft ute i landet tillgänglig för tillväxtregionerna. Delar av landet där arbetslösheten är högre måste få bättre förbindelser med orter där behovet på arbetskraft är större.

45 000

mindre företag runtom i landet har inte kunnat rekrytera personal enligt önskemål på grund av bostadsbrist.

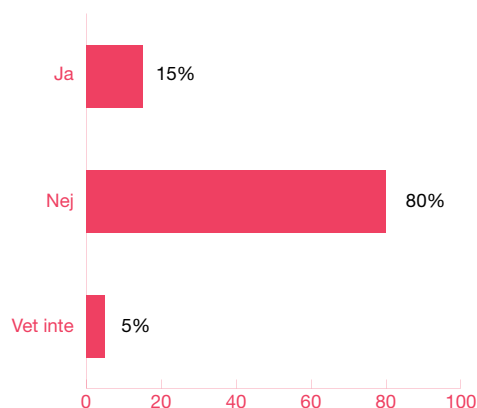
Svensk bostadsmarknad inte något större hinder för rekryteringar

En majoritet av företagen, 80 procent, svarar att eventuell bostadsbrist inte stått i vägen för önskade personalrekryteringar. En närmare granskning visar att de större bolagen, med 21-50 anställda, i större utsträckning svarar "ja" på denna fråga (32 procent).

Även om en stor majoritet inte anser att bostadsbristen inte ställer till med problem ska man fästa extra vikt vid mängden företag som faktiskt anser att detta är ett problem. Det finns strax under 300 000¹ småföretag i Sverige och 15 procent av dessa uppger i vår rapport att bostadsbristen är ett problem vid rekryteringar. Det innebär att 45 000 mindre företag runtom i landet inte kunnat rekrytera personal enligt önskemål på grund av utmaningar på bostadsmarknaden.

Detta påverkar konjunkturutvecklingen och utgör ett tydligt tillväxthinder som politiker måste bli bättre på att hantera. Det måste byggas fler bostäder och tillgången måste bli större för att inte kompetensförsörjningen ska bli ännu mer ansträngd. En ändamålsenlig bostadspolitik är avgörande för rörlighet på arbetsmarknaden. Om en ort ska klara av att vara konkurrenskraftig måste det finnas tillgång på bostäder och det är framför allt viktigt i tillväxtregionerna.

3. Om du ser till det senaste året, har bostadsbrist i er kommun hindrat er från att rekrytera personal såsom ni önskat?

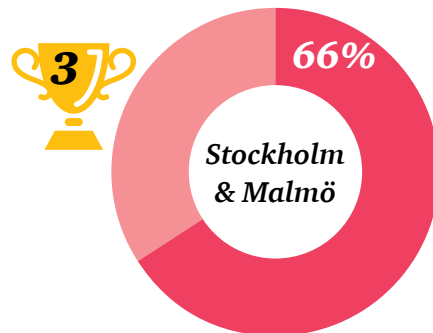
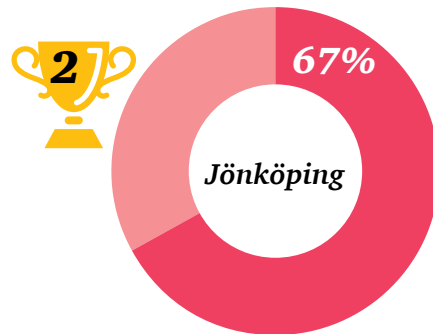
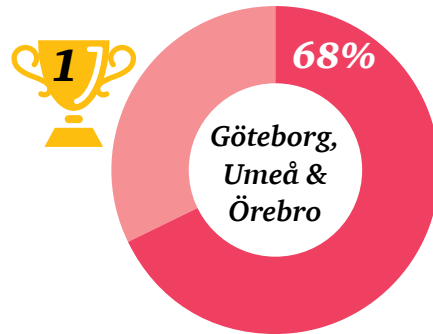
Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

1) <http://www.ekonomifakta.se/Fakta/Foretagande/Naringslivet/Naringslivets-struktur/>

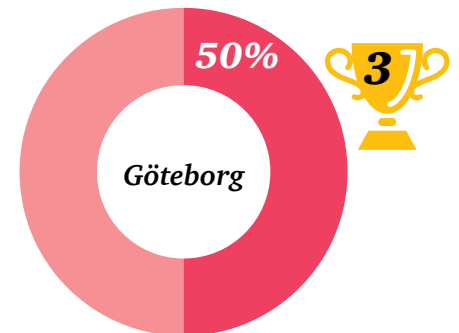
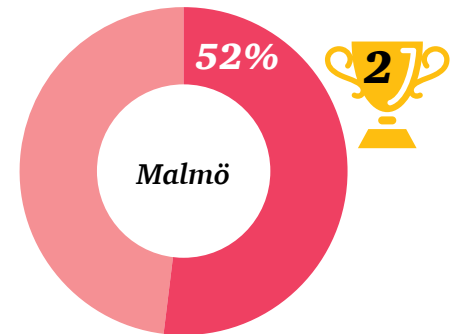
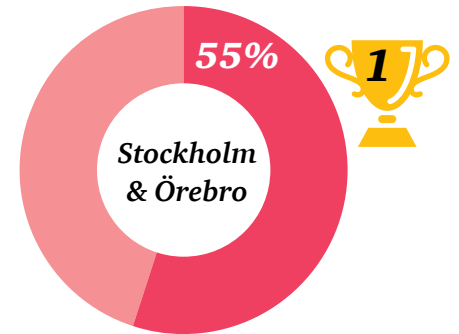
Topp 3

Städer i rekryteringstagen

*Ja, har rekryterat senaste
12 månaderna*

*Ja, ska rekrytera närmaste
12 månaderna*

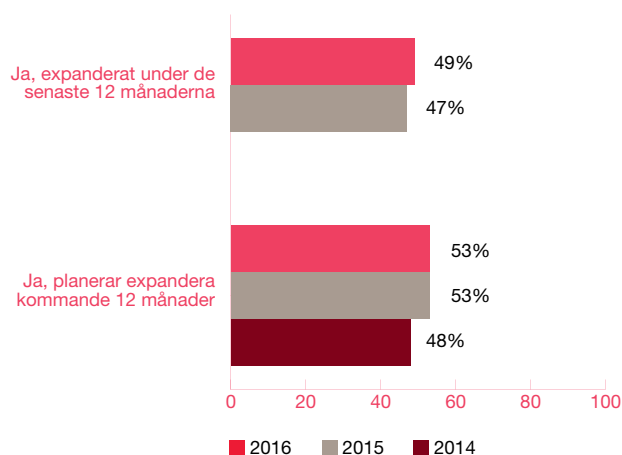
Inte helt oväntat finns storstäderna väl representerade över rekryteringsaktiviteten bland landets småföretagare. Jämfört med föregående år visar Stockholm tydligt högre siffror både vad gäller rekryteringar de senaste tolv månaderna liksom rekryteringar det kommande året.

Expansionstakt kvar på hög nivå

Den höga rekryteringsaktiviteten bland landets små företag bidrar till en fortsatt hög övergripande expansionsgrad som ligger kvar på samma nivå som förra årets mätning. Ungefär hälften av företagen i årets upplaga svarar att man expanderat verksamheten det gångna året medan något fler än hälften svarar att man planerar att expandera de närmaste tolv månaderna. Vanligast är

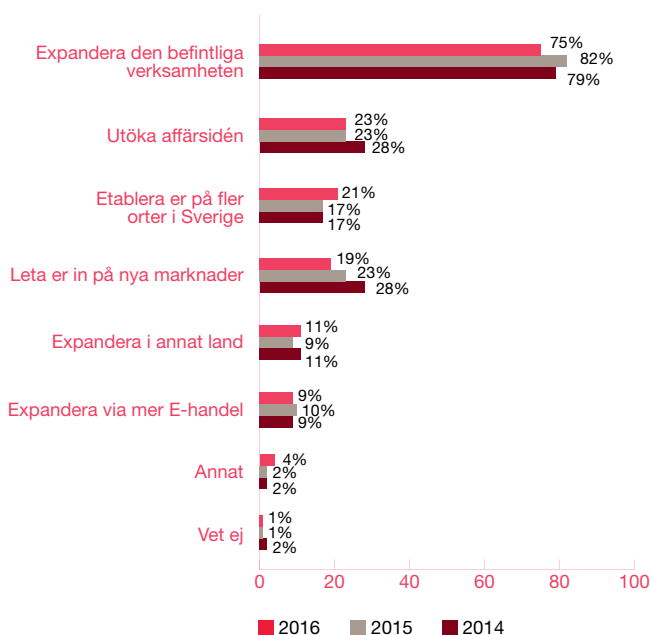
expansion av den egna verksamheten. Att expandera genom att leta sig in på nya marknader har i de tre senaste mätningarna sjunkit från 28 och till 19 procent. Något som förvånar är att expansion via utökad e-handel stått kvar på samma nivå tre mätningar i rad. Skälen till varför man avstår expansion är flera men vanligast är att man är "Nöjd som det är idag".

4. Har ni expanderat verksamheten under de senaste 12 månaderna eller planerar ni att expandera verksamheten under de kommande 12 månaderna?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

5. Hur kommer expansionen äga rum? Kommer ni att...?

Bas: Planerar att expandera (=532 intervjuer)

Att anställa nyanlända

Hälften av landets småföretagare uppger att det är viktigt att anställa nyanlända. Men ungefär lika många, 46 procent, anser att det inte är viktigt.

Av de som anger att det är viktigt uppger en tredjedel att de saknar antingen kontakter eller kunskap för att anställa nyanlända till sitt företag. Detta är oroväckande och ett stort ansvar faller på våra politiker. De måste arbeta mer framgångsrikt med en effektiv integrationspolitik då antalet flyktingar som tagit sig till Sverige ökat dramatiskt under 2015. Det har blivit än viktigare att få in dessa individer i samhället så fort som möjligt och att snabbt etablera nya svenskar på den svenska arbetsmarknaden är kritiskt för att förbättra integrationen. Anställning är ofta en förutsättning för att kunna lära sig språket och komma in i ett

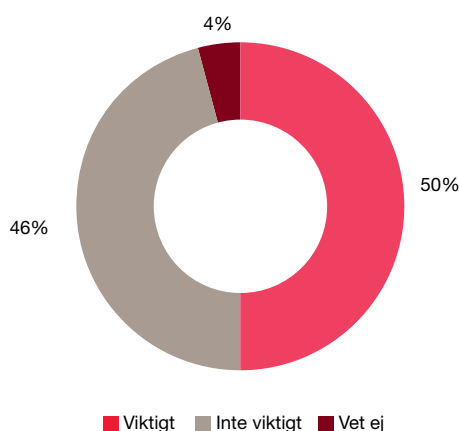
samhälle. Det innebär också att man kan lämna ett bidragsberoende och skapa sig en egen tillvaro. I dag tar det för lång tid för utomnordiska medborgare att få sitt första jobb i Sverige. Det kostar pengar och tär på offentlig sektor.

I Linköping och Karlstad anser 65 procent respektive 72 procent av småföretagarna att det är viktigt att anställa nyanlända. Det är högst i landet medan det i Stockholm endast är 10 procent av småföretagen som anser att det är viktigt, lägst i landet.

50%

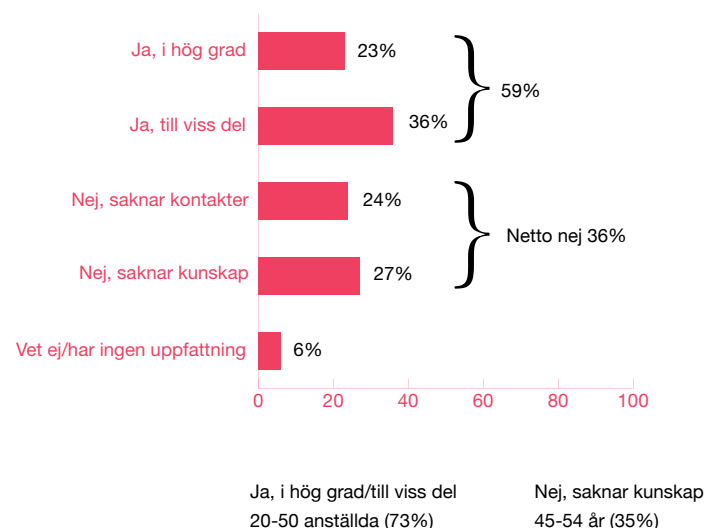
tycker det är viktigt att anställa nyanlända.

6. Viktigt att anställa fler nyanlända

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

7. Du angav att det är viktigt att fler nyanlända anställs, känner du själv att du har kunskap och kontakter för att kunna anställa nyanlända till ditt företag?

Bas: Viktigt att anställa fler nyanlända (=496 intervjuer)

Tillgång på finansiering

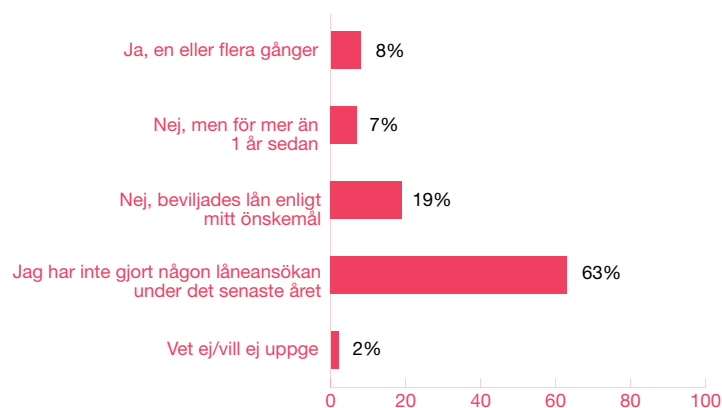
Det låga ränteläget, energipriser på fortsatt låga nivåer och en relativt god tillgång till finansiering borgar för ett gott företagsklimat.

Det är också något som återspeglas i hur småföretagare ser på konjunkturutvecklingen den närmaste tiden (figur 2, sid 6). När det gäller tillgången på finansiering visar statistiken att en majoritet inte haft något större behov av lånefinansiering och 63 procent svarar att de inte besökt banken senaste året för att söka lån. En stor del av landets småföretagare bedriver sin verksamhet helt utan banklån och finansierar verksamheten med den egna omsättningen.

Av landets småföretagare anger närmare en tiondel (8 procent) att de besökt banken senaste året och fått avslag på låneansökan.

När det gäller finansieringsbehovet finns tydliga regionala skillnader. Småföretagare i Stockholm är de som har minst behov av finansiering i landet och 74 procent anger att de inte besökt banken för lånefinansiering det senaste året. I Malmö, Jönköping och Kristianstad ser behovet för finansiering ut att vara högst. Men här är det också svårast att få lån då cirka 30 procent av företagen anger att de besökt banken det senaste året för att ansöka om finansiering men inte fått någon kredit beviljad.

8. Har du under senaste året sökt och fått avslag avseende en låneansökan för ditt företag från en bank, eller annat låneinstitut?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

8%

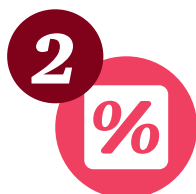
av småföretagen har fått avslag på en låneansökan hos banken det senaste året.

Företagarnas önskelista

Enklare regelverk

Även detta år är det enklare regler som står överst på småföretagarens önskelista. Mindre administration, minskad regelbörda och mer tid över för företagandet helt enkelt. Nästan 9 av 10 småföretagare anger att detta är "viktigt" eller "mycket viktigt". Inte helt osannolikt att detta även återspeglar ett önskemål om att få delta i offentliga upphandlingar som ofta omgärdas av mycket regler vilket i sin tur ofta leder till att småföretag lämnas ute.

Lägre skatter för mindre företag

Något fler än förra året anger lägre skatter som mycket viktigt och att detta är en hjärtefråga för många småföretagare kommer inte som en överraskning. Bidragande orsak är bland annat höga arbetsgivaravgifter och många anser säkert att den sammanlagda kostnaden för att anställa personal bör sänkas. Men det finns stora regionala skillnader och företagare i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö önskar lägre skatt i klart lägre utsträckning än exempelvis Umeå och Örebro. Mellan 10 och 20 procent av företagen i storstäderna anser att lägre skatt är en viktig förändring för företagande i Sverige. I exempelvis Umeå och Örebro svarar 40 procent av företagen att lägre skatt är viktigt.

Ökat samarbete mellan näringsliv och samhällets aktörer

Nästan 8 av 10 anger efterlyser bättre samarbete med samhällsaktörer. Och detta verkar vara speciellt viktigt för småföretagen i Stockholm som i högst utsträckning rankar detta som viktigt på önskelistan. Eftersom många myndigheter, organisationer och politiker ofta utgår från Stockholm är det kanske inte så konstigt att företag i Stockholm gärna lägger större vikt vid den här sortens kontakter då de geografiskt är närmare placerade.

Ökat samarbete mellan företag

7 av 10 småföretag vill se ökat samarbete mellan företag. I vissa fall kan det finnas goda skäl för företag att samarbeta istället för att konkurrera. Det finns gott om exempel inom olika sektorer där man kan dela på kritisk infrastruktur för att få ner overhead-kostnader eller att företag samarbetar för att bli mer konkurrenskraftiga i t.ex. upphandlingssituationer. Storstäderna verkar något mindre intresserade medan städer som Jönköping, Falun, Borlänge och Örebro viktat detta högre.

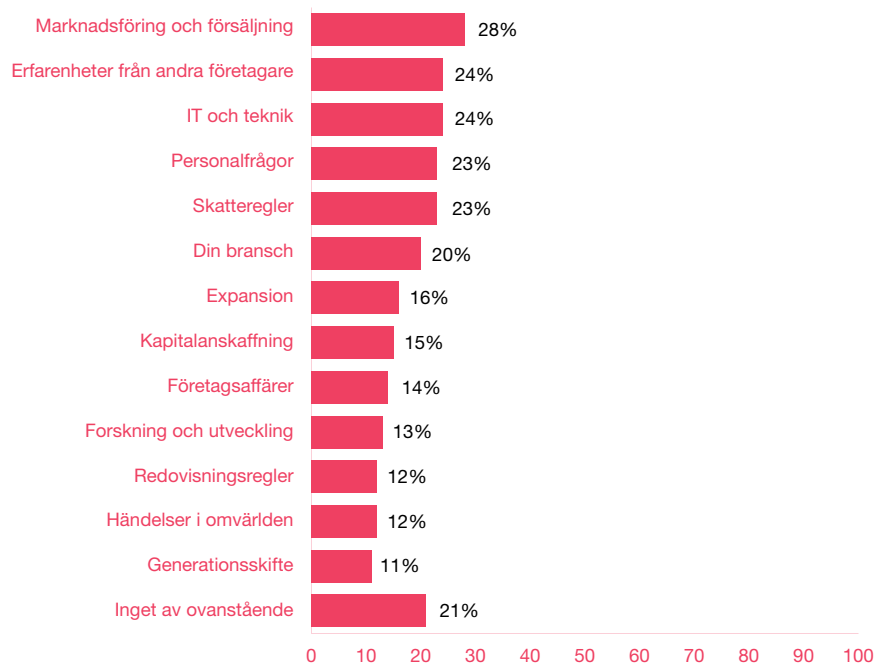
Fler kvinnor som företagare

Ett önskemål bland företagare som ökar tydligt jämfört med föregående år. I årets rapport uppger 66 procent att detta är viktigt jämfört med 52 från föregående år. Speciellt i Linköping och Falun/Borlänge är detta högt på listan.

80%
vill ha lägre skatter.

9. Vilket eller vilka av följande områden känner du att du skulle behöva mer kunskap om för att kunna driva företaget på ett optimalt sätt?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

Politik och omvärld

Bättre betyg till regeringen men fortfarande lågt

Halvvägs in i mandatperioden får den sittande regeringen fortfarande kämpa om småföretagares gunst. Men det verkar som om det hårda arbetet börjar ge resultat. Det är inte på något sätt ett överbetyg Löfvens regering får i årets upplaga av Företagarens Vardag men läget har förbättrats jämfört med förra årets mätning. Andelen småföretag som ger sittande regering lågt betyg sjunker hela tio procentenheter, från 81 till 71 procent.

Samtidigt ökar andelen företag som ger regeringen ett högt betyg från 2 till 9 procent. Generellt kan man säga att stödet för sittande regering är större ute i landet medan småföretagare i Stockholm, Göteborg och Malmö förefaller väldigt kritiska. Lyckas sittande regering få ner andelen negativa betyg ytterligare kan man vara på väg att få till väsentligt bättre siffror till valet om två år. Det kan betyda bättre väljarstöd hos en grupp som normalt sett inte lägger sin röst på det röda blocket. Och detta trots att regeringen under det senaste året diskuterat ett eventuellt vinsttak inom välfärdssektorn.

Dataunderlaget för denna rapport samlades förvisso in innan Reepalus utspel i SVT där han gav uttryck för ett framtida förslag från Valfärdsutredningen som skulle innebära ett vinsttak för välfärdsföretag om 10 procent på eget kapital. Men diskussionen de senaste åren har varit både högljudd och frekvent förekommande på nyhetsplats. Den har knappast undkommit någon inom näringslivssverige och trots detta ser vi siffror på att småföretagare blivit nöjdare med regeringen i småföretagarfrågor.

Mest nöjda – sittande regering (ganska högt + mycket högt betyg)

1. Malmö 14 %
2. Linköping & Kristianstad 11 %
3. Karlstad & Göteborg 6 %

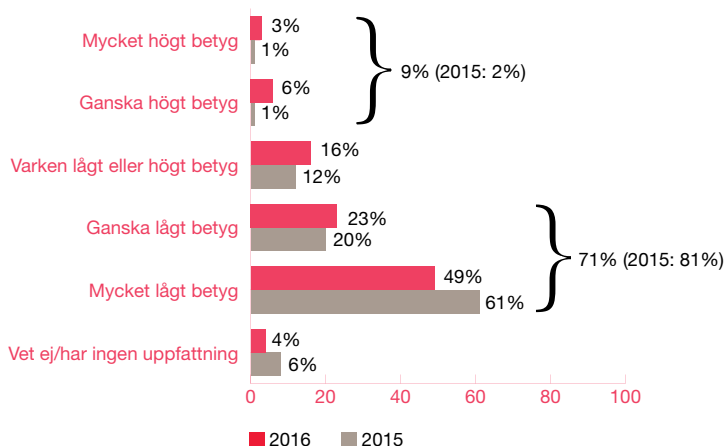
Det finns stora lokala skillnader runtom i landet och här sticker Malmö ut positivt. Lägst möjliga betyg till sittande regering delas i högst utsträckning ut av företagare i av företagare i Jönköping. Här ger närmare 80 procent av de svaranden lägsta möjliga betyg till sittande regering.

Mest missnöjda – sittande regering (ganska lågt + mycket lågt betyg)

1. Jönköping 79 %
2. Linköping & Falun/Borlänge 78 %
3. Umeå & Örebro 75 %

Småföretagare är generellt sett mer nöjda med sina kommunalpolitiker än vad man är med motsvarande tjänstemän på riksdagsnivå och årets undersökning skiljer sig inte på denna punkt. Andelen företagare som ger sina lokalpolitiker högt betyg, ökar till 17 från 13 procent jämfört med föregående år. Dessutom minskar andelen som ger sina lokalpolitiker ett lågt betyg, från 46 till 43 procent. Det betyder att även på kommunal nivå förbättras betyget på kommunalpolitiker jämfört med förra året.

10. Vilket betyg ger du den nuvarande regeringens arbete med småföretagarfrågor totalt sett från att de tillträdde fram till idag?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

Mest nöjda – kommunal nivå (ganska högt + mycket högt betyg)

1. Malmö 21 %
2. Linköping 14 %
3. Umeå 12 %

Precis som på riksnivå återfinns regionala skillnader och mest positiva med sina kommunalpolitiker är företagare i Malmö och Linköping, medan de mest missnöjda finns i Göteborg och Örebro. Värt att notera är det polariserade betyget från Malmö småföretagare som verkar vara mycket bestämda. De ger förvisso sina kommunalpolitiker i hög utsträckning ett högt betyg, men är samtidigt bland de mest missnöjda. Andelen företagare i Malmö som är likgiltiga och ger ett "varken eller"-betyg är lägst i landet. Antingen lyckas du eller misslyckas du i Malmö som kommunalpolitiker.

Mest missnöjda – kommunal nivå (ganska lågt + mycket lågt betyg)

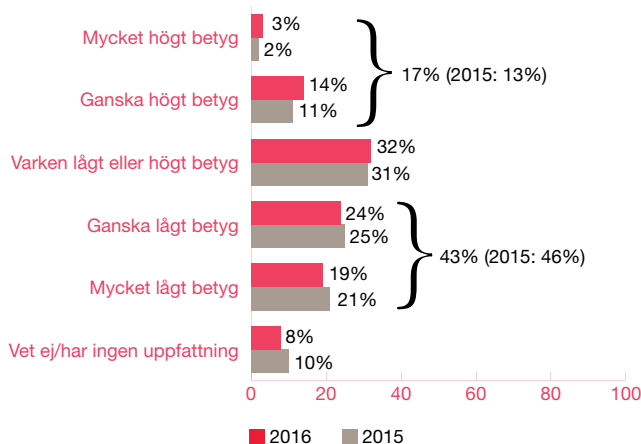
1. Göteborg 59 %
2. Örebro 50 %
3. Malmö, Kristianstad & Falun/
Borlänge 49 %

Majoriteten av landets småföretag anger att deras företag inte kommer att påverkas av Brexit. En av tio företagare anger att de påverkas positivt. Efter britternas folkomröstning följde en turbulent tid med kraftigt fallande börser och hög politisk osäkerhet. Nu har svallvågorna börjat lägga sig och börserna har inte bara återhämtat sig utan passerat nivåer innan Brexit. Den närmaste tiden kommer präglas av fortsatt hög osäkerhet och det är denna

osäkerhet som främst kommer påverka svenskt näringsliv i form av försiktigare investeringar. Storbritannien, som är en förhållandevis stor handelspartner till Sverige, måste omförhandla handelsavtal med samtliga 27 EU-länder

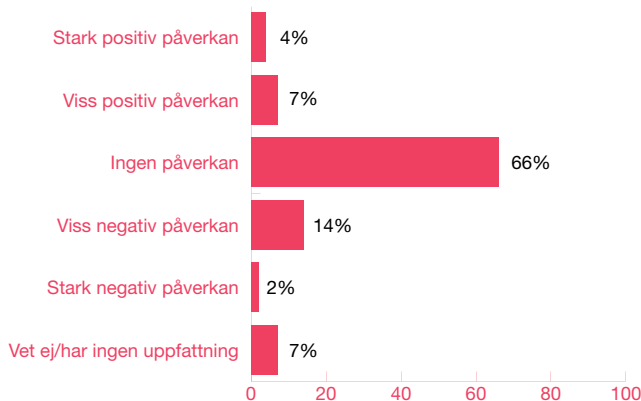
och även om handeln fortsätter så kan den bromsas eller bli dyrare. Ett svagare pund kan också göra det lite tuffare för svenska exportföretag att sälja sina varor och tjänster till Storbritannien.

11. Vilket betyg ger du er kommuns arbete med småföretagarfrågor totalt sett?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

12. Storbritannien röstade nyligen för ett utträde ur EU. Hur bedömer du att ert företag påverkas av detta beslut?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

Digitalisering, det nya svarta

Andelen småföretagare som uppger att de har "hög digitaliseringsgrad" ökar och närmare hälften anger att digitaliseringen kommer att påverka företagets affärsmodell i hög utsträckning. Många av företagen är sedan länge ute på sociala medier och en tredjedel av företagen uppger att de marknadsför sina produkter på plattformar som Facebook, LinkedIn, Twitter m.fl.

Sverige har internationellt sett ett högt anseende inom detta område. En rapport från World Economic Forum, publicerad juli 2016, placerar Sverige på tredje plats över de länder i världen som bäst kan utnyttja digitaliseringens möjligheter. Rapporten mäter parametrar som digital infrastruktur, tillgången på kompetens, e-tjänster m.m. Endast Singapore och Finland lyckades placera sig före Sverige.

Den svenska Digitaliseringskommissionen har som mål att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Enligt World Economic Forum är Sverige alltså inte långt ifrån att uppnå det målet.

Stockholm har på senare år seglat upp som ett av världens mest intressanta digitala centra med företag som Klarna, Skype, Spotify m.fl. i täten på utvecklingskurvan. Men i årets upplaga av Företagarens Vardag uppger exempelvis 57 procent av småföretagen i Linköping och Örebro en mycket hög digitaliseringsgrad medan samma siffra för stockholmsföregaten uppgår till 35 procent. Vi ska inte fästa alltför stor uppmärksamhet på regionala skillnader och viktigare är att fler företagare sammantaget uppger hög digitaliseringsgrad jämfört med förra

årets rapport. Dessvärre är det även något fler företagare som uppger att de har en lägre digitaliseringsgrad. En möjlig förklaring är att många känner stress över att de ligger efter i utvecklingen som går fortare och fortare.

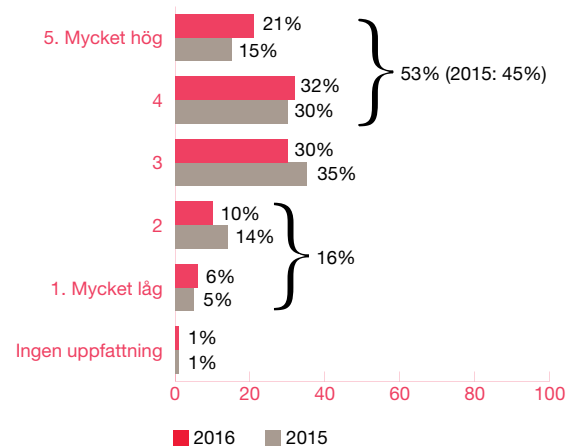
Fortfarande är det en relativt stor andel småföretagare som anger att deras affärsmodell kommer att påverkas i mindre utsträckning. Det kan vara en underskattning som framöver kan bli en dyr läxa.

46%

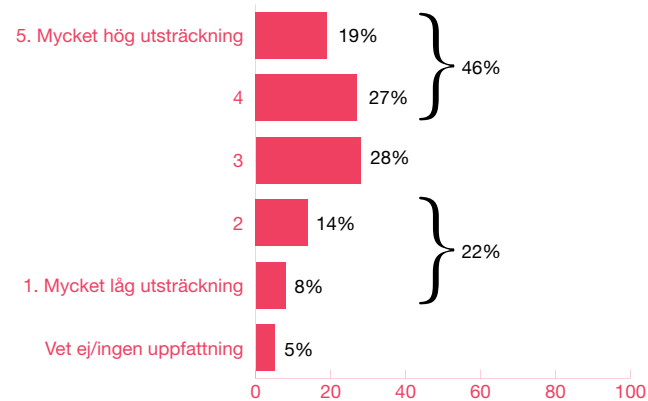
tror att digitaliseringen kommer att påverka deras affärsmodell i hög utsträckning inom tre år.

13. Hur skulle du beskriva dagens digitaliseringsgrad i ditt företag, det vill säga i vilken utsträckning ni nyttjar digitala tekniker och lösningar?

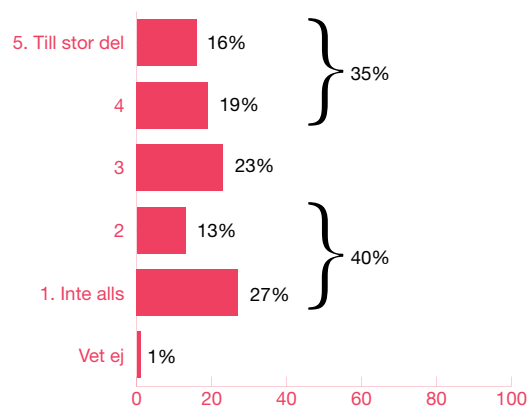
Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

14. Hur bedömer du att digitaliseringen kommer att påverka din affärsmodell inom tre år?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

15. Nyttjar du och/eller dina medarbetare sociala medier (tex Facebook, LinkedIn) för att marknadsföra företagets tjänster och produkter?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

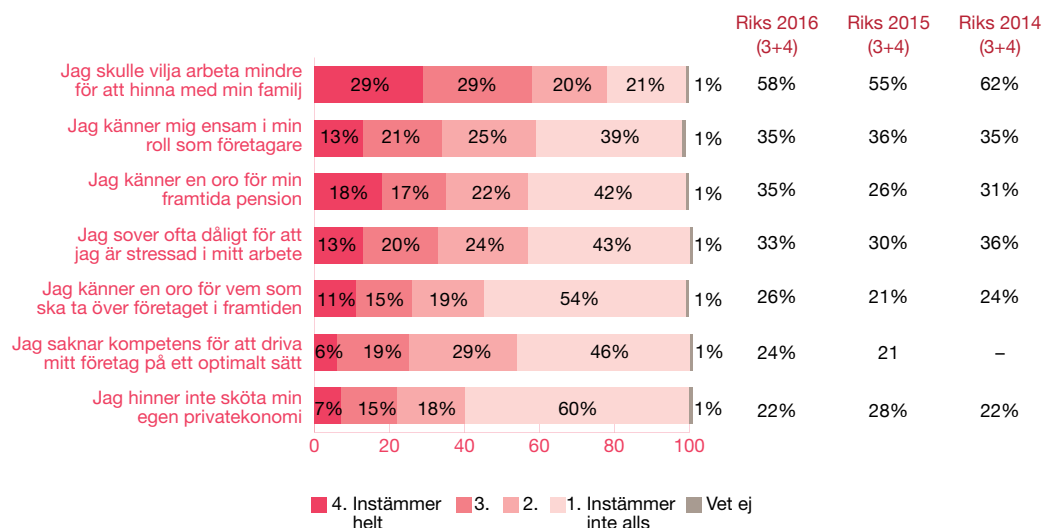
Att vara företagare

Det är egentligen en ganska dyster bild som målas upp när landets småföretagare får svara på ett antal påståenden om livet som företagare. Mest oroväckande är att så pass många anger att de inte hinner med familjen. Hela 58 procent anger att man skulle vilja arbeta mindre för att hinna med familjen och svaren har envist legat på denna nivå de senaste åren. Det är uppenbart att man som företagare många gånger tvingas till stora uppoffringar i privatlivet.

Glädjande nog verkar en majoritet ha en någorlunda bra kontroll över privatekonomin och sätter av tillräckligt med tid för att ta hand om ekonomiska frågor. Närmare 80 procent av landets småföretagare anger att de inte har några problem hinna med sin privatekonomi. Därför är det något överraskande att relativt många, 35 procent, ändå anger att de är oroliga över sin pension. Det är inte omöjligt att fler företagare skulle känna större trygghet om de med viss regelbundenhet var i kontakt med en

ekonomisk rådgivare för att få hjälp med att planera en trygg pension och eventuellt förbättra chanserna att tillbringa mer tid med familjen. Ungefär på samma sätt som man faktiskt vänder sig till revisorn för att få ekonomiska råd rörande företaget bör entreprenörer också se till att få hjälp med privatekonomin. Ungefär 4 av 10 vänder sig till sin revisor med frågor rörande företagsekonomin. Fler borde göra det även angående privatekonomin.

16. I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

35%
känner oro för sin pension.

Revisorn och redovisningskonsulten är småföretagarnas viktigaste stöd

Många som startar eget företag gör det är att de är entreprenörssjälar drivna av en dröm om att skapa något alldeles eget som kanske kan växa till något som både är stort och framgångsrikt. Det är bra med både visioner och drömmar men det skadar inte att vara realist med bra förståelse för vad som kommer krävas av dig som företagare. Att starta eget kan ofta innebära att du kommer jobba mer och hoppa in i rollen som chef, anställd, administratör, ekonomiansvarig, vaktmästare och så vidare.

Ungefär en tredjedel av respondenterna har svarat att de känner sig ensamma

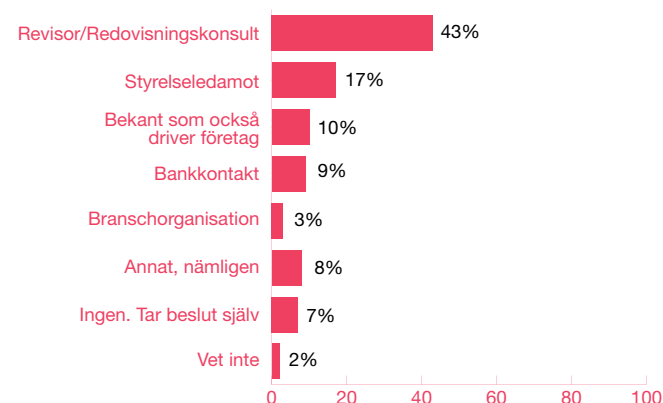
i rollen som företagare och hur du än tacklar utmaningarna så är det viktigt att du har ett kvalificerat stöd omkring dig för att diskutera både stora och små frågor. Det kan röra sig strategiska frågor på kort sikt eller milstolpar några år längre.

När småföretagare får svara på var de vänder sig för att diskutera ekonomiska frågor rörande det egna företaget vänder sig en majoritet antingen till revisorn eller redovisningskonsulten. Det är mer än dubbelt så vanligt att man vänder sig till revisorn/redovisningskonsulten än exempelvis den egna styrelsen eller banken. Det finns mycket som småföretagare behöver hålla reda på.

Många anser att regelbördan är alldeles för tung, man känner oro för sin pension och vissa nämner att man inte hinner med sin privatekonomi. Många av dessa frågor kan och bör man diskutera med revisorn eller redovisningskonsulten som i många fall kan agera rådgivare eller bollplank.

4 av 10
*vänder sig till revisorn/
redovisningskonsulten för att
diskutera viktiga ekonomiska
frågor*

17. När du behöver diskutera viktiga ekonomiska frågor rörande företaget, vem brukar du vanligtvis vända dig till?

Bas: Samtliga (=1000 intervjuer)

Kontakt

Magnus Eriksson

Ansvarig små och medelstora företag, PwC

010-213 31 33

magnus.eriksson@se.pwc.com

Gunnar Björkhag

Marknadsansvarig små och medelstora företag, PwC

010-213 04 47

gunnar.bjoerkhag@se.pwc.com

